

Federico Bellucci, L'ingegné. Come ch'a viv l'ingegné

Capitol 2

gavà da Federico Bellucci, *Gli ingegneri non vivono, funzionano!*, Fazi, 2010
virà an lenga da René Agagliate

Serché un travaj

Uh uh uh uh aha: ilusion

Ùltim ani 'd liceo. A l'é magg. La maduritá, e l'età madura, a son a le pòrte. A-i é l'esame e peui... la vita. Për prontesse a la maduritá a basta studié. Ma come pariesse a la vita?

Gnente 'd mej che na serie 'd "rèscotr preparatòri a le selession ëd la vita. Come serne la giusta facultà". Ancheuj a l'é la vòlta d'ingegnerìa. Dal pùlpit a parla un *top manager*.

"Mi i son ambelessì për ës-ciairì le conveniense 'd serne *Ingegnerìa*.

E a ven-o apress 40 minute pendent le quale as parla 'd mila ròbe meno che 'd sòld. Ma për col *top manager*, a sente chiel, as vagna na barca dè dné e vaire sétich a 'ncamin-o a cambié idèja e a ciamesse: "Ma a sarà belfé trové 'd travaj?"

E col-là a feje chërde ch'a-i sarà la cova dè dnans a l'uss d'asiende ch'a serco d'ingegné.

Dòp quatr ani lè student d'ingegnerìa, na vòlta sétich, adess, nopà, convint, as na surtirà con ëd frase parèj: "Mama, ancheuj i son iscrivume al quart ani. S'a-i passa Agnelli, disje ch'i son ocupà, i l'hai camp ëd fé*, s'a va bin i lo ciamo mi".

Dòp n'ani bondos, cissà da la làurea pen-a conquistà, ël neuv ingegné a fà gnanca finta 'd serché un travaj. As na sta setà pacìfich a spetè ch'a sia 'l travaj a serché chiel.

Dòp un mèis ëd silensi a l'ha na genial antivision: gnun a lo serca perchè gnun a sa ëd soa làurea; la bogià apress, allora, a l'é cola d'andé a la Telecom për ch'a gionto un bel "ing." dè dnans a sò nòm ant la rubrica telefònica.

Dòp n'àutr mèis passà ant la general indiferensa a 'ncamin-a a sospeté che 'l teléfono 'd ca a sia vast. Antlora a cata un sacociàbil e, minca tant, as ciama daspërchiel për verifiché.

Ij prim curricula

Èl ters mèis, dagià ch' a l' é nen fòl, l' ingegnè a capiss, finalment, ch' a l' han pijalo an bala e a 'ncamin-a a serché un travaj. A manda na caterva 'd curricula bin centrà: un a la Nasa, un a la fondassion Nòbel e un a la "Punzonatrici Rossi & Figli", n' asienda bin cita, con tre dipendent ma ch' a l' ha bin bon-e particolarità (a l' é a vint méter ëd dèstansa da ca).

J' anonsi econòmich sël giornal

Èl travaj ch' a ven apress a l' é compré "Repùblica" al giòbia e 'l "Corriere" al venerdì. S' a pensava d' esse na person-a comun-a e 'd podèj fé un travaj normal lòn ch' a les a-j fà cambié idèja sùbit. J' anonsi a son tuti più o meno parèj: "Senior Customer Engineer, con esperiensa ëd nen meno che 4 ani ant ël supòrt ëspressialistich ai grand client an ambient *Mission Critical* su 'd rete ëd grossa complessità. Dzorapì a-i é da manca na predisposission a la *Customer Satisfaction*...

O, dèsnò, l' anonsi ël pì frìvol: "Nòstr client a l' é na filial ëd na bin potenta multinassional: soe màchine ponsonatriss e piegatriss da lamiera a son le pì bele ch' a-i sia. I sercoma un *Project Manager* un pòch ësperial ch' a porterà na frisa d' esperiensa ciucià un pòch da si e un pòch da là".

A part che chi ch' a l' abia pensà d' anonsi pèr parèj a dev nen esse tut a pòst e, nopà, esse montà sle bije quadre, ma as nòta 'dcò na sòrt ëd misteriosa particolarità: a serco sempre cheicadun con nen meno che 2 ani d' esperiensa, antramentre che coj ch' a vorerìo cambié travaj a treuvo nen d' àutr che arcèste 'd neolaureà.

Àutri curricula

La tersa fase a l' é cola 'd mandé 'd *curricula* a ràfica.

An chèrsù: la prima sman-a 50, peui 100, 200, 400 e via fòrt, a la mira che 'l prim ann dè stipendi a dovrà serve mach pèr paghé le spèise postaj.

A le 700 litre spedie a l' é rivaje bin quatr rëscontr: tre a son variassion sël tema "I la ringrassioma tant pèr sò interessament e i pijeroma an considerassion soa propòsta. Tutun a sarìa mej ch' a scrivèissa mai pì!" La quarta, miràcol, a l' é l' invit pèr n' abocament.

Èl colòqui

A l'é na guèra antra titan. Èl re dla domanda pèrfida contra 'l prinsi dla rësponsta fàussa. Da na part a s'ancamin-a con "Come ch'a l'é ch'a l'ha sernù pròpi la Jenningsen Technology?", da l'àutra part as pensa: "Pèrchè, antra tute le litre ch'i l'hai mandà a la bon-a ventura*, voiàutri i seve j'ùnich torolo ch'a l'abio rëspondume"; ma, al contrari, as dis: "I-j dirai, travajé ant ël camp ëd le brossatris a l'é sempe stàit mè seugn ël pì creus". "Ch'an disa un dij sò difet". "I l'hai l'inclinassion a esse tròp precis e im lasso pijé an manera ossessiva dal travaj".

"I soma an camin ch'i sercoma na person-a con un temperament arlevà..." "Im fas mai butè ij pé an testa da gnun".

"... ma ch'a sàpia travajé an ësquadra e ch'arcondèssa l'autorità dij superior". "Sgnorsì!"

"A-j pias viagé?" "Tant, e i chërdo che viagé pèr travaj a sia un gròss benefissi".

"Darmagi, pèrchè la sede dël travaj a l'é 'nt la sèntura 'd Milan". "A l'é na vita ch'i sperava 'd condèsse mej ël pais ëd Rozzano. A mia manera 'd vèdde na cita Paris".

"Vist ël moment ch'i vivoma ij prim èstipendi, disoma i prim des ani, a saran nen tant àut". "L'important a l'é avèj l'ocasion ëd fé esperiensa 'nt un-a società coma la Vòstra".

Costa a l'é la frase màgica. Màssima disponibilità al pressi pì bonpat: l'ingegné a l'ha trovà 'l travaj.

Travaj tipich

Quand un av dis: "Jer i l'hai conossù un tipo simpàtich; a fà 'l bancari", voiàutri i-j rësponde nen "Ah, e che travaj a fà?" sèdnò av pijo pèr foj: un bancari a travaja 'n banca. Ant l'istessa manera un fotògraf a fà le fòto, n'insegnant a fà scòla e 'n giornalista a scriv an sël giornal. Un mèdich a peul avèj milanta specialisassion, ma, tutun, a s'òcupa dla salute dla gent.

E n'ingegné? Còs ch'a fà n'ingegné? A son tale e tante le specialisassion che a la domanda: "Che travaj it fas?", voi i rësponde "l'ingegné" a l'é l'istess che dì che Bruno Vespa "a fà part ëd la rassa uman-a".

Si dapress na cita guida pèr capine chèicòs.

Analista 'd grije

A l'é nen ël dottor dij mat anté ch'a-i va Ronaldo, ma un dij mesté pì a la mòda ant ël camp ëd j'ordinator*. Un dij pòchi travaj da ingegné bin bin pagà, pèr la precision. L'analista a

passa sò temp a frequenté scòle d'aggiornament anté ch'a 'mprend a dovré 'd programa che, na vira finì 'l cors, a saran già vej.

Chiel a ten pendù a la muraja 'd soa stansia sò prim *floppy disk* (un èd coj gròss) e, ant le vijà dè dnans al fornèl dla sala, a les pèr la milantésima vira le nòte ch'a l'avìa pijà a l'università con le prevision dèl professor d'informàtica ch'a disìa ch'a *sarìa mej avèj n'hard disk èd nen meno che 20 Mb*.

Analyst & Production management consultant

Col dèl "consultant" a l'é pa 'n travaj. A l'é 'n *job*. E l'ingegnè a ven nen sernù pèr soe competense ch'a combin-o a la pèrfessiion con jè bzògn dèl mèrcà, ma, al contrari, pèrchè ij sò *skill* a combin-o ai *need* dèl *market*, come a jè s-ciairiss al moment dl'assunsion un bin brunì *Head of Personal & Human Resources* ch'a sè s-ciamà, èd sòlit, Rudy.

Pendent èl prim mèis èl neuv angagià as manten sla seuja 'd "zero produssion", e a passa èl temp a frequenté 'd cors anté che Rudy a l'instruiss sla stòria dl'azienda, sla *mission* e la *vision* dij dependent e sèl mòt aziendal, pèr sòlit *up or aut, perform or aut* o d'àutre ròbe parèj.

Pi anans soa produssion concreta a resta ancora a zero, ma cola artifissiosa (sla qual a fà fatura) a monta an manera esponensial. Col dèl consulent, an efet, a l'é un travaj inùtil ch'a consist ant èl fé chërde a n'impreditor con trant'ani d'esperienza ch'a l'ha damanca dij "consèj" d'un frandieul èd vintesinch agn.

La carriera dl'ingegnè con giusta veuja a sarà fulminanta: partì come *Junior Assistant Consultant*, dòp doi agn a dventrà *Assistant Consultant, Consultant +, Consultant con làude, Consultant Dobi Màut*.

Dòp 43 ani a sarà *Manager* e peui *Partner* e finalment a-i sarà cheicadun ch'a jè s-ciairirà che rassa 'd travaj a l'ha fàit fin-a a col moment.

Èl comersial

A l'é col ch'a rëspond a j'anònsi andova a serco un *Sales Manager*. A travaja ant èl repart vèndite 'd n'azienda leader èd qualonque ròba ant chèich mira dl'Univers. A l'é giust che, oltra che contabij e laureà an economia, èl repart marketing a l'abia 'dcò n'ingegnè: gnente 'd mej che un técnich èspecialisà pèr traté con ij client e fé partìa con lor con le conossense da la soa. Belavans, dòp dontrè ani lontan da le màchine, l'ingegnè a dësmentia tut lòn

ch'a savia e sò travaj a resta: rësponde a la telefonà dël client, scoté soa arcesta, armus-cé 'nt la memòria, trové gnente e di: "Ch'a speta an linea ch'i-j passo l'ufissi técnich".

Èl dotorand

L'amboscà, col ch'a l'ha capì che rassa 'd travaj a fan j'ingegné e a veul ëscapé da col trist destin e a fà l'ansignant universitari.

Con col but as buta a la sinistra d'un "baron" con la càtedra e a diventa sò assistent. Sòn a compòrta d'ancombense franch importante come porté la borsa dël professor, duverteje l'uss quand ch'a passa e deje 'l bianch ant lè studi, incàrich riservà mach a pòchi. Come ùnica consolassion a-j concedo 'l privilegi 'd partessipé a j'esam. La neuit prima a la passa senza deurme pèr anventesse na caterva dè scarosarie*, content pèr la possibilità 'd vendichesse 'd tuti coj ingiust "30" regalà a soe compagne 'd cors con èl cotin na frisa curt. A resta inùtil di che, da bonòm come ch'a l'é, tuti jè student a serco 'd fesse anteroghé da chiel e che, a la prima cavija un pòch dësquatà, a l'é "30" e làuda pèr tuti.

Ingegné dla Motorisassion

Misteriosa e franch séria figura, ansercià d'arcan e tëmma reverensial, a ten ant soe man èl podèj assolut ch'a rësguarda un dij pì amportant esam ëd nòstra vita: col pèr la patent.

As trata d'un personagi ch'a 'rciama 'd dubi sagrinant e ch'a fan nasse 'l mit ëd l'ingegné: pèr prima còsa, pèrchè a sè s-ciama "Ingegné"? A-i é da manca 'd na làurea pèr capì che se un a va contraman a sarìa mej nen deje la patent? E se, pèr da bon, a l'é necessària, pèrchè pròpi cola an ingegneria? J'ingegné a guido mej che j'architèt? O j'avocat? O ij médich?

Ingegné da costrussion

Col che, antra tuti j'ingegné, a l'ha pì 'd tocament con la realtà.

Gnanca tròp, comsëssià, vist che ant èl cantié a-j riservo l'istess tratament ch'a l'é, pèr sòlit, riservà al cé sëccamiòle èl qual as chërd ancora èl cap-famija. Chiel a va a spass pèr èl cantié, a dèstribuiss órdin a drita e a manca e a l'é tut un "Bondì ingegné, sen'sàutr ingegné, a sarà fàit, sisgnor ingegné". Mes second dòp ch'a l'é andasne as dësmentio 'd chiel e dij sò comand e a 'ncamin-o a travajé pèr dabon.

Sò fòrt a l'é quand ch'as trata 'd fé dij càlcoj vitaj pèr la continuassion dij travaj. Èl cantié a l'é ferm, a speto tuti chiel, an sle spin-e. L'ingegnè a-j dà na beicà al manual, a soe nòte e a fogna 'nt soa memòria.

A cinfrognà con na senten-a d'angign e peui a tira feura soa sentensa: ambelessì a-i va na potrela da 25,7 mm. E a l'é vèra! La potrela da 25,7 a l'é pèrfeta a la bzògna. Ansi, a lo sarìa, s'a fussa nen che le potrele da 25,7 a esisto nen. Ma a l'ingegnè sòn a j'anterssa nen, a l'é pa un sò problema se i fabricant èd potrele a ten-o nen cont dj'esigense dèl cantié. Chiel a l'ha mostrà la stra giusta, antoca a j'àutri trové la manera pèr dèstravèrsela. S'a fussa pèr chiel a podrìo comandene na partìa su mzura e se ij cost dèl progèt a duvèisso ardobié, passiensà! Còsa ch'a son ij sòld dèdnans a la pèrfession d'un pilion èd ciman armà? A 'rzòlve 'l problema a-j pensa l'ovrié ansian ch'a dà 'n colp d'euj a le carte e peui a campa li un "a l'é vèra, però le potrele da 26 (ch'a esisto) a van franch bin".

Progetista 'd flussòmetri

Val a dì la personificassion dla malinconia.

Pòst èd travaj: na pcita fabbrichètta a condussion familiar, èd proprietà 'dsò mèssé, a l'estrema bariera 'd na qualsèssia sità dèl nòrd Italia, lontan da tut ma davzin a l'autostrà.

Antèrsior èd perlin-e

É, pròpi parèj. O l'ator èd cabarèt, graveur an bòsch e tuti j'àutri clàssich mèsté da "falì". Se, an prima batùta la còsa a stupiss e a fà vnì èl fot ("èl fieul èd chila-là a l'era ingegnè e adess a dressa elefant an Indonésia. Anté ch'i androma a finì?"), fasendje cas ai travaj marcà si dzora e an provand a butesse 'nt ij strass èd chi, sti travaj, a l'ha faje pèr dabon, as peul capì an che manera, dòp na desen-a d'ani d'"implementassion èd l'awareness dla produssion", l'arciam èd na vita neuva da coltivator èd maracuja a peul èsmijé nen arzistibil.

* avèj camp èd fé = avere un sacco da fare

* a la bon-a ventura = a caso

* ordinator = computer

* scarosariè = nefandezze